BRĪVAIS LATVIETIS

FREE LATVIAN

Svešumā vienoti Latvijai!

NO 1. 15. JUNIJĀ 1948

Konrads Dobelis
Izdevējs un atb. redaktors

Jaitu sākot

Nepārtraukta cīņa par mūsu tēvzemes Latvijas brīvību ir katra latvieša svētākais pienākums. Neviens darbs šajā virzienā nevar būt ne par mazu vai par lieku.

Mēs zinam, ka savā taisnajā cīņinā nestāvam vieni. Visa kristīgā pasaule arvien noteiktāk sāk pacelt balsi pret varu, kas viltus cilvēcības, brālības un vienlīdzības vārdā nes tautām neiedomājamu vērdzības režīmu.

Mātes Latvijas pavēle šodien saviem brīvībā esošajiem dēliem un meitām ir: Esat vienoti un izturīgi taisnajā cīņinā!

Vienot Amerikas latviešus šajā tālajā malā ir arī viens no galvenajiem mūsu jaunā laikraksta uzdevumiem. Tikai vienoti esot mēs nezudīsim Latvijai un savai tautai.

Naidam, personīgai godkārei vai tēvijas dalīšanai, svešuma ceļus staigājot- nav vietas mūsu prātos. Cieši vienoti ap likumīgajiem brīvās Latvijas pārstāvjiem - mūsu demokratiskās valdības ārkārtējo pilnvaru nesējiem-sūtņiem, darīsim latviskā godpratībā visu mūsu sūtības piepildīšanai.

Lai mūsu jaunais laikraksts būtu patiesa brīvo latviešu cīņas un sadarbības balss. Nezaudēsim idealismu un nenoslīksim materialismā. Būsim nesalaužami ticībā gaišākai nākotnei un taisnības uzvarai.

Ne brīdi nepagursim paust Latvijai un tautai nodarīto netaisnību un prasīt mūsu taisnās lietas taisnīgu nokārtojumu. Mūsu brāļi un māsas dzimtenē gaida sērdienu nakts izbeigšanos un jaunas, patiesas brīvības saules lēktu.

Neaizmirsīsim arī tos mūsu tautiešus, kas vēl arvien staigā sūrās bēgļu gaitas Eiropas nometnēs. Netaupīsim pūles un upurus, lai dotu arī tiem reiz iespēju sākt brīva cilvēka dzīvi. Paturēsim siltas sirdis un mūžīgu pateicību tiem tautas labākajiem dēliem, kas tēvzemei briesmās ēsot, ne

Austrās Ogules *Bēgļu māte* orginālzīmējums

Ko darīt?

Eiropas drupās vēl arvien atrodas mūsu trimdas saimes lielākā daļa. Izbeigt reiz bezjēdzīgo nometņu dzīvi, rast patvērumu brīvā un laimīgākā zemē - tā katra bēgļa vēlēšanās. Nepārspīlēsim apgalvodami, ka mūsu tautiešus Eiropā sāk pārņemt jau izmisums.

Bēgļu jautājums gan starptautiskajā forumā iznests, bet skaistās deklaracijas, solījumi un līdzjūtības apliecinājumi stāvokli vēl neuzlabo. Tikai Sav. Valstu tālejoša priekšzīme, dodot patvērumu lielākam bēgļu skaitam, spēs radikali ietekmēt arī pārējās valstis darīt arī savu tiesu šīs problēmas atrisināšanai. Bet mēs zinam, ka iekšpolitisku un saimniecisku apsvērumu dēļ gaiditā likumprojekta pieņemšana kavējas. Ja arī to pieņemtu vēl šogad, tad tomēr tā realizēšana varētu sākties ne agrāk kā nakošajā gadā.

Zinam, ka visu bēgļu skati vērsti uz mums, Amerikas un Kanādas latviešiem. No mums gaida nevien palīdzību, bet arī padomu. To neliegsim. Tādēļ aicināsim reālāki skatīties dzīves īstenībai acīs. Tas nozīmē, ka mēs ieteicam izmantot jau tagad katru radušos iz-

brīdi nešaubījās savas dzīvības likt kīlā par tautas brīvību.

Visu brīvo latviešu sauksme lai šodien ir - cīņa. Lai Visuvarenais dod mums spēku un izturību šai cīņā, kurā mūs savās aizlūgšanās svētī Golgatas ceļu iedama latvju tauta.

Tādēļ - Vienoti cīņā par neatkarīgu Latviju un savu tautu. Tad Dievs svētīs Latviju!

Edgārs Brūveris
Latvju Tautības Konferences Komitejas Sekretārs, U.S.A.

Par Latviju

Arvien vairāk un vairāk izkļīst latvju bēgļu saime. Nespēdami nodrošināt sev cilvēcīgu eksistenci Eiropas drupās, tie dodas uz Angliju, Ameriku, Kanādu un Austrāliju.

Latviešu parādīšanās Jaunajā Zemē nav uzskatama kā personīga glābšanās un nodrošināšanās vien. Pirmajiem emigrantiem šodien ir pavisam cita misija. Ar savu darbu un stāju tie vislabāki varēs pārliecināt Rietumu demokratiju sabiedrību par latvju tautas spējām, tādejādi veicot no zīmīgāku propagandas darbu mūsu tautas labā, nekā to spēj skaisti sastādītas deklaracijas.

Ar gandarījumu var konstatēt, ka jaunie latviešu emigranti ar savu priekšzīmīgo staju gūst neviltotas sabiedrības un valdības simpatijas, kas pavērs durvis arī daudziem pārējiem. Izklīduši visos pasaules vējos, mēs tomēr nedrīkstam pazust viens otram. Būsim vienmēr cieša kontaktā, lai kur mēs neatrastos, jo mērķis Par Latviju mums ir viens. Vēstuļu straumes un brīvā prese ir vienīgā sazināšanās iespēja. Katrs tautietis ar patiesu prieku uzņems ziņu par Jūsu laikraksta gaitu uzsākšanu. Kā vienīgajam nacionālam laikrakstam Amerikas kontinentā "Brīvajam latvietim" nodrošināts nevien Kanādas, bet arī visu Sāv. Valstīs dzīvojošo tautiešu atbalsts.

Mūsu vēlējums gaitas sākot ir: Vislabākās sekmes tautas vienošanas darbā. Dievs svēti Latviju!

devību izklūšanai no Vecās zemes.

Darba spējīgo vieninieku izvietošanos jau šogad pabeigs. Kopš vairākiem mēnešiem radusies iespēja, darba spēka vervēšanas akcijas ietvaros, izceļot arī precētiem ģimenes cilvēkiem Pastāv noteikums, ka ģimenes varēs izsaukt pēc zināma laika, kad ģimenes galvā pats būs radījis ne-

(noslēgums 6.lp)

B R Ī V A I S L A T V I E T I S
Ziemeļamerikas latviešu
nacionāls laikraksts
FREE LATVIAN
Latvian National Newspaper
for North America
Izdevējs un atb.redaktors:Konrads Dobelis
Galvenais redaktors: Aleksandrs Kundrats
Eiropas redakcijā: Andrejs Eglītis(Zviedrijā)
Maksis Čulītis(Rietumvācijā)
Redakcijas adrese:Latvian Newspaper" FreeLatvian"
9536-107 A Ave.,Edmonton,Alta.
Canada
Publisher and Responsible Editor: K.Dobelis
Editor-in-Chief :A.Kundrats

TORONTO KLUBS

Toronto nacionālie tautieši bija pirmie, kas, domājot par palīdzības sniegšanu latviešu bēgļiem, jau otrā pasaules kara beigu posmā stājās pie organizēta darba.

A.Treumaņa vadītā Christian Relief Society for Latvian Refugees, kā arī Latvian Relief Fund of Canada seviški nozīmīgu darbu veica pirmos divos pēckara gados. Šīs organizācijas bija tās, kas pirmās sūtīja delegāciju uz Otavu, lai iepazīstinātu senātorus un valdību ar Latvijas un latviešu lietu.Delegācija lūdza arī valdību dot patvērumu latviešu bēgļiem. Jo seviški rosīgi vāca ziedojumus bēgļu bērniem un invalīdiem.Uz Vāciju varēja nosūtīt vairākas kastes ar produktiem un apģērbiem .

Tāpat tautiešu E.Spīlberga, E.Sārapa un A.Treumaņa pūlēm var pateikties par labo sadarbību ar mūsu brāļu tautām.Nodibinātā Federation of Baltic Canadians , iespaidīgā sanāksmē Toronto,prasīja Baltijas valstu atbrīvošanu no komūnisma diktatūras un sniegt palīdzīgu roku baltiešu bēgļiem.Sanāksmes izstrādāto memorandu nosūtīja Kanādas, Sav.Valstu ,Lielbritānijas un Francijas valdībām.Šī baltiešu demonstrācija guva dzīvu atsaucību visā sabiedrībā un presē.

Diemžēl slimības dēļ Treumanis no sabiedriskā darba aizgāja, un arī Sarapam pagurstot biedrības rosmes sāka apsīkt.Tadēļ abi vecie darbinieki ar patiesu prieku apsveica gados jaunāko tautiešu nodomu apvienot visus Toronto tautiskos latviešus jaundibinamajā klubā:Toronto Kanādas latviešu klubs nodibinājās 1948.g. 31.janvarī.Kā kluba priekšnieks kopš dibināšanas darbojas energiskais A.Karlsons, sekretārs- Spīlbergs mantzinis- G.Putrus, bet rīcības komiteju vada A.Garnejs.
Atzīmējams , ka kluba labvēlis ir mūsu patiesais draugs, Latvijas konsuls R. V.Brīsons.

Kluba adrese: 128 Randolph Street,Toronto Leaside,Ont.

NUJORKAS LUTERĀŅU DRAUDZE

Nujorkas Latviešu Evangeliskā Luterāņu Draudze dara zināmu savu darbības plānu , ko tā grib ar Dieva palīgu piepildīt.

Dievkalpojumi baznīcā notiek katra meneša otrā un ceturtā svētdienā pulsten 3.p.p., Holy Trinity luteraņu baznīcā Central Park West and 65 th Street,New York 23,N.Y..Dievkalpojumus notur māc.R.Zariņš mūsu mīļā latviešu valodā ar pilnu liturģiju un spredikī pēc Latvijas ev.lut.baznīcas kārtības.Korāļus un dziesmas dzied no jaunām dziesmu grāmatām , kas atrodas baznīcā. Svētā vakarēdiena reizes ir Pūpolu svētdienā un Mirušo piemiņas dienā novembrī.Dievkalpojumus ar dziesmām kuplina draudzes koris un latviešu mākslinieki.

Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas zalē notiek tautiska satikšanās un pārrunas.Atspirdzinajumu galdu ar kafiju klāj katra mēneša pēdējā svētdienā.
Draudze ieguvusi savā īpašumā namu 564 Second Stree Brooklyn 15,N.Y.Draudzes nams kalpo tautiešu pulcēšanas un sabiedriskam darbamDraudzes vakarus rīko katra mēneša trešajā svētdienā pulst.5.pp.Draudzes vakariem dažāda programma. Tie sākas ar svētbrīdi, turpinās ar priekšnesumiem , referātiem,mūziku,dziesmām un deklamācijām, un noslēdzas ar kopēju azaidu.Paredzēts arī bazārs, filmu izrades u.c.
Draudzes grāmatu galdā dabūjami Svētie Raksti un Dziesmu gramatas, kā arī Eiropā izdotā jaunākā latviešu daiļliteratūra,grāmatas ,laikraksti un žurnāli.
Dāmu komitejas sanāksmes ar programmu,pārrunam un kafiju notiek katra mēneša otrajā otrdienā pulkst.8.v

Brīvas satikšanās vakari katru ceturtdienu

Tētiņ, kad tiesu pie Tevis?

Kanādas likumi paredz, ka katram iedzīvotajam,ja tas šeit ieradies kā likumīgs iecelotājs,ir tiesības izsaukt pie sevis tuvākos radiniekus:sievu,bērnus,mātes un brāļus, vecākus un arī līgavu.

Emigrācijas augstākā iestāde ir Department of Mines and Resources,Immigration Branch ,Ottawa,Ontario. Tomēr praksē piederīgo izprasīšanas formalitātes jāsāk kārtot ar šīs iestādes vietējiem birojiem piekritīgās provincēs.Biroju atrašanos vislabāki uzzināt policijā.

Vispirms no Emigrācijas biroja pieprasāmas nepieciešamās veidlapas:Im.Form 55 un Im.Form.55a.Katrai izsaucamai personai(virs 18.g nepieciešamas piecas I.For 55 un viena I.Form.55aveidlapas.Šo veidlapu izpildīšana nesagādās grūtības ziņu sniedzējam.Nedrīkst aizmirst , ka 55a veidlapu kā lieciniekam jāparaksta darba devēja pārstāvim.Ja izprasamā persona ir DP , tad jāizpilda vēl atseviška jautajumu lapa, kurā prasīta izsaucamā nodarbošanās pēdējo desmit gadu laikā kā arī dzīves vietas. Tāpat jāatbild jautājumam vai izsaucamais dienējis kādos brunotos spēkos pēdējā pasaules kara laikā .

Jāpievieno darba devēja apliecība par to , ka emigr. izprasītājs ir pastāvīgi nodarbināts,cik izpelna un cik ilgi,un tieši ko strādā.

Nepieciešama apliecība, ka izsaucamiem piederīgiem ir nodrošināts piemērots dzīvoklis.Vēlams, ka dzivokļa izīrētāja parakstu apstiprina kāda oficiāla persona vai iestāde.

Jāpievieno vēstule no pieprasītāja bankas pārvaldnieka par viņa noguldījumu stāvokli.Tas praktiski nozīmē, ka par katru pieaugušu izsaucamo bankā jābūt vismaz $ 200,bet par bērnu $ 100.Tik daudz izmaksā pārvešanas izdevumi no Vācijas uz Kanādu.Noskaidrojies, ka IRO nekādā gadījumā nesegs ģimenu pārvešanas izdevumus.
Piederīgo aicinātajam jāpierada, ka likumigi ieradies Kanādā.Tas nozīmē, ka iesniegumam jāpievieno dokuments uz kura pamata pieprasītājs iecelojis(Temorary Travel Document in lieu of passport).Pēdējo Emigrācijas birojs pēc pārbaudes sūtīs atpakaļ.

Ļoti vēlams pievienot vietējā garīdznieka vai cita kāda sabiedriska darbinieka vēstuli , kurā sniegts pieprasītāja rakstūrojums.

Emigrācijas iestāde parasti pārbauda visu sniegto ziņu pareizību.Tā iecelosanas atļaujas saņemšana var ieilgt dažus mēnešus. Tikai pēc vizas saņemšanas var iemaksāt kādā no kugniecības sabiedribām nepieciešamo ceļa naudu.

Atzīmējams, ka Kanādā darbojas IRO parstavnieciba: International Refugee Org., 100 Sparks Street ,Ottawa, Ontario.

Latvieši Montreālā

Par rosīgu latviešu pulcēšanas centru Viduskanādā izveidojusies Montreālas latviešu palīdzības komiteja. Organizāciju kopš dibināšanas vada tautietis K.Lazdiņs,bet valdē aktīvi darbojas ari vairāki jaumie iebraucēji.Tā par krietnu un energisku sabiedrisku darbinieku sevi pierādījis valdes loceklis A.Caunītis Tā kā Montreālas apkartnē un pilsetā darbu atrod viss vairums Kanādā iecelojušās tautietes, tad Palīdzības komitejas darbs, biedru skaitam vairojoties, solas vērsties vēl plašumā.Brīvmakslinieces Ligita Caunīte un māsas Ozoliņas, ar savu līdzdalību sekmēja rīkotā koncerta labu izdošanos.

Līdzās jauno emigrantu aprūpes darbam organizācija neatlaidigi pauž arī Latvijas neatkaribas atgūšanas ideju. Atzīstot sadarbibas un vienības nozimi , montreālieši aicinājuši visas latviešu organizācijas konsolidēt darbu, radot Kanadas latviešu organizāciju savienību.

Biedrības adrese:Latvian Aid Committee of Montreal, 1501 St.Catherine Street , West,Room 23, Montreal,P.Q

PIRMIE SOĻI APRŪPES DARBĀ

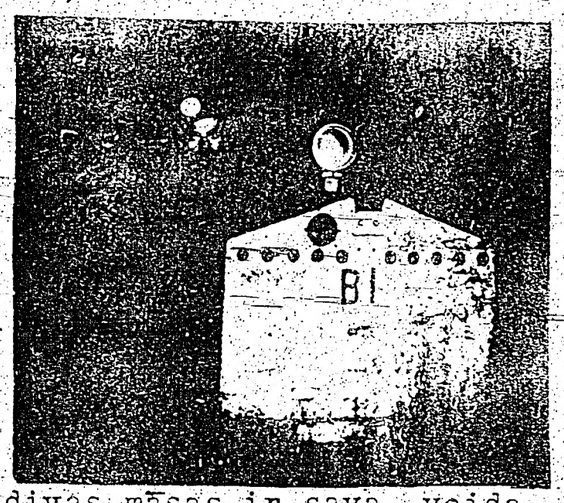

Pretēji Sav.Valstīm,kur jaunie emigranti izklīst pa atsevišķām darba vietām,Kanādā jauniebraucēji atrod darbu vairāk vai mazāk vienkopus.Mežs,raktuves,slimnīcas,spēkstaciju būves un dzelzceļu remonta brigādes - tās ir pagaidām galvenās darba nozares kur atrodam mūsu tautiešus.
Jāatzīstas , ka jauno emigrantu aprūpē lietuvieši , ukraiņi,poļi, jā, pat dienvidslāvi ir krietni tālāk tikuši kā mēs latvieši.Šo tautu emigrantiem ir nevien savi nacionāli laikraksti, kas kalpo informācijai , bet arī nacionālom organizāciju pārstāvji un pašu tautības garīdznieki,tiešos apmeklējumos darba vietās,veikuši nozīmīgu darbu.Latviešu emigrantiem līdz šim bija pieejama vai vienīgi vēstuļu sarakstes veidā iegustamā informācija no tautiskām organizacijām, un arī dažu sabiedrisko darbinieku izteiktie norādījumi un padomi.
Paklausot vairāku darba grupu aicinājumam,Edmontonas latviešu biedrības "Imanta" priekšnieks K.Dobelis , vairāku tūkstošu jūdžu garā ceļojumā apmeklēja latviešu lielākās nometnes Rietumkanadā un Ontario provincē.

Pie mežiniekiem

Dažas desmit jūdzes no Kapuskasing'as dzelzceļa stacijas ,Ontario ziemeļos,40 ,44 ,55., un 63.nometnēs strādā pirmie latviešu mežinieki.- Vakara stundā nolaistajā sanāksmē,55. nometnes dzivojamā barakā,pulcejās ap pussimts zēnu. Smaidošās un saulē nodegušās sejas rāda , ka darbs , kaut grūts, te nav slogs.Zēni priecīgi , ka nav aizmirsti un beidzot radusies izdevība tiešās sarunās dalīties savos iespaidos un nākotnes nodomos.Viņi stāsta par savu darbu ,par labām un par sliktām cirsmēm, par kordiem un par izpelņu.-Un tad sākas jautājumu virkne. Vispirms jāstāsta par piederīgo pārvešanas kārtību, tad par darba izredzēm līgumam izbeidzoties. - Sākums,kā katrā lietā, arī šiem jaunajiem nebūs vieglais, bet plāni,ko iecerējuši mūsu puiši nav nekādas gaisa pilis.Kadēļ gan lai četri vīri nevarētu uzsākt dārzniecību pilsētas tuvumā? Šī lieta ies.Neatlaidigā darbā viņi ātri tiks uz kājām.Kāds latvietis pirms divdesmit gadiem Edmontonā sāka strādāt šajā nozarē un šodien ir turīgs vīrs.Sapŗotama ir mežinieku vēlēšanās,pēc līgumu izbeigšanās,dabūt darbu pilsētās:Vasarā , kad darba roku trūkums vislielākais, tie viegli atradīs labu pelņu uz buvēm gan kā namdari,galdnieki, mūrnieki vai nekvalificēti strādnieki.Valodas zināšanas un amata prasme , kā arī neatlaidība būs svarīgākie faktori ,kas noteiks izpelnīto dolaru skaitu.Nav izslēgta arī viena otra vilšanās ,jo pilsētā konkurences cīņa ir nežēlīgāka.
Jāstāsta arī par šejienes likumiem un darba noteikumiem. Tas palīdzēs novērst domstarpības ar darba devējiem. Mēs parrunājam arī palīdzības darbu mūsu bēgļiem Eiropā un iespējas Kanadas latviešu sabiedriskā darbā iesaistīt katru jauno emigrantu.Zēni solas nepalikt malā.

Liesu zeltene

Latviešu sievietēm,tāpat kā Anglijā,arī Kanādā pagaidam vienīgās iespējas ir iesaistīties mājkalpotāju vai slimnīcu darbā.Līgums ir desmit mēnešu, pēc kam var brīvi izvēlēties tālāko darba nozari.
Manitobas galvas pilsetā , Vinipegā darbu atradušas pirmās 14 tautietes. Puse no viņām strādā kā mājkalpotājas, bet otra puse slimnīcās. Ar Darba departamenta pārstāves palīdzību arī šeit izdevās noorganizēt sanāksmi-pārrunu vakaru.
Vispirms par mājkalpotāju darbu.- Tā kādā bagātnieku ģimenē strādā divas māsas latvietes..Darba laiks nav ierobežots.Jāveic visi mājas apkopšanas darbi. Viena no māsām rūpējas par 14 istabu spodribu, bet otra palīdz mājas mātei virtuvē. Veļa nav jāmazgā un smagākos mājas darbos palīdz dārznieks.Pēdējais spodrina arī apavus , jā , arī abu meitenu apavus.Nedeļā viena diena ir brīva iziešanai. Alga nav liela -$35 mēnesī.- Neskatoties uz to , ka daudzas no meitenēm agrākajā dzīvē pieredzējušas arī labākas dienas,neviena par darbu nesūdzas.-Viena ir bijusi medicīnas fakultātes studente, bet divas māsas ir savā veida "miljonāres". Šo meiteņu vecāki klīst nezināmā trimdā. Kādreiz turīgai ģimenei piederīgās māsas dzimteni atstājušas ar pauniņu rokās. Tikai pēc kara meitenēm nācis zināms , ka ģimenes īpašums -kuģis ar Latvijas karogu mastā atrodas Anglijas ūdeņos. Kara gados kuģis māsām sapelnījis prāvu kapitālu Anglijas banka.Šodien mūsu "miljonāres" ir tikai smaidošas "kalponītes" , bet viņas zina, ka darbs mājsaimniecībā, kā katrs darbs Kanādā , nav apkaunojošs.
Slimnīcas mūsu meitenes atradušas darbu kā slimo kopējas, virtuves strādnieces un telpu tīrītājas. Jā, arī šeit darbs jāsāk no pašas apakšas.Noteikto darba stundu dēļ , darbs slimnīcās ir iemīļotāks kā mājsaimniecībā. Alga pirmajos mēnešos $35 līdz $40. Ja ņem vērā pilsētas dzīves vilinājumus: kino ,kafejnīcas, izbraukumus, tāpat bagātīgos un vilinošos preču daudzumus veikalu logos , tad jāsaka , ka alga ir tikai kabatas naudiņa ikdienas vajadzībām un iekrāt lieku dolaru meitenēm grūti.
Pārrunajot meiteņu turpmākās gaitas noskaidrojās , ka vēlāk dažām būs iespēja strādāt birojos, citām veikalos kā pārdevējām, bet daļa paliks savās tagadējās darba vietās.

Latviešu zeltāei

Dažu stundu lidojumā no Vinipegas ,ezera krastam pieguļošā zelta raktuvē strādā seši latviešu vīri. Pēc Vācijas trimdas presē lasītām ziņām , darbs raktuvēs neesot latviešiem piemērots un vairums zeltraču nožēlojot savu darba izvēli. Un tieši te bija jāsastopas ar pavisam pretējo.
Mūsu tautieši īsā laikā pratuši uzstrādāties un pelna jau $ 8.50 dienā.Nākošo mēnesi sākšot saņemt prēmijas, un tad savi pāris desmit dolari mēnesī nākšot vēl klāt.- Dzīves apstākļi ļoti labi:Divu vīru rīcībā gaiša istabiņa - kā viesnicā.Centrālā apkure,apgaismošana, radio un siltas dušas ir pašas par sevi saprotamas lietas. Par ēšanu un istabu jāmaksā $2 dienā.Sporta laukumi,klubs,kino un restorans kalpo atpūtas brīžiem.Ezerā zivju bagātība.
Darbs nav smags, nedz arī tik sarspīlēti bīstams Vienmēr jāievēro zeltraču dzelzs likums- UZMANĪT.
Strādājot 3000 pēdu zem zemes klinšu ejās atklāt skats jāvērš uz augšu vai nedrau- briesmas. Nav pārtikami ,ja nolaidības dēļ dabū iepazīties ar pāris simtu marciņu ,jā,pat pāris tonnu smaga klints gabaļa svaru. Tā kā raktuves moderni iekārtotas un atrodas nepārtrauktā Raktuvju ministrijas inspektora uzraudzībā, tad nelaimes gadījumu skaits ir ļoti niecīgs, pat nenozīmīgs. Tā pēdējā pusgada laikā nav bijis neviena nelaimes gadījuma.
Raktuvēs vislabāk samaksātais darbs ir pie urbšanas un spridzināšanas.Vecie strādnieki te nopelna pat līdz $ 600 mēnesī.Taisīt šādu naudu ir arī mūsējo sapnis.-Dzīves istenība rāda , ka zeltraši gan prot naudu uztaisīt, bet vēl vieglāk prot to aizlaist . Neesot reta parādība, ja viens pērs algas dienā nolaiž pie pudeles pāris simts dolaru un pirmdienā darbu sāk bez centa kabatā.Mūsu tautieši,visi ģimeņu cilvēki, šādu trakošanu nāatļaujas.Centu pie centa krājot un virslaiku strādājot,tie jau sakrājuši nepieciešamo naudu ģimenes pārvešanai.
Raktuves vadība ar mūsu tautiešu darbu ļoti apmierināta .Uzskatot mūsu jaunos emigrantus par savas saimes pilntiesīgiem locekļiem , raktuves direktors noteicis, ka attiecībā uz jaunbraucējiem nekādā gadījumā nav lietojams neko neizteicošais DP apzīmējums.Mūsejie ir pilntiesīgi jaunie kanadieši.Tas, ka latviešu bēglis te sauc raktuves galveno inženieri priekšvārdā rāda, ka latvieši te pratuši īsā laikā gūt labus draugus.Cik šādai draudzībai liela nozīme , par to dabūju pārliecināties, kad skiroties raktuves direktors man atklāj savu noslēpumu: vietējās teatra trupas vajadzībām, latviešu zeltraču ieteikts, te no Vācijas varēs ierasties viens no mūsu redzamiem aktieriem.Vēl viens tautietis būs paglābts no Vācijas posta.

(Noslēgums 4.lapas pusē)

Līnas pie zirnā Jones tēva

Nav tāda latviešu bēgļa Eiropā , kas nezinātu par vecākā Kanadas latvieša John Jones patriotisku Latvijai un savai tautai veltīto darbu. Tāpat Kanadas latvieši zina , ka Jones tēva sirdsdegsme un neatsveramais padoms to padarījis par visu cienītu un godātu sadiedrisku darbinieku.

Kad Edmontonas latviešu biedrības priekšnieks K.Dobelis aicina mani piedalities izbraucienā pie Jones tēva , ar patiesu prieku tam sekoju.

Desmit māju puduris un dzelzceļa stacija veido mūsu ceļa mērķi Gainfordu. Vēl pa klusu lauku ceļu mēs rijam līdz ezera malai, un tur otrā krastā divas mazas uguntiņas - tā Jones tēva farma.

Gadu nasta nav salaužusi sirmo latviešu ozolu.-"Esi sveicināts tautieti Kanadā ! " .Jūstu , ka šie vienkāršie vārdi Jones tēvam nāk no sirds. Zinu , ka viņš priecājas par katru tautieti , kas šeit ieradīes.

Mājas tēvs mūs vedina mazajā naminā ezera kratā. Apkārt noslēpumaini šalc mežs, bet tumsā virs ezera sasaucas putnu balsis.

Jones tēvam aiz muguras jau 77 trauksmaini dzīves gadi, no kuriem vairāk kā pussimts pavadīti ārpus dzimtās zemes.-Tā ir nevainojama latviešu valoda , kas nāk no vecā Kanadas latvieša mutes.Mani interesē Jones tēva dzīves gājums, bet nav viegli pierunāt veco Kanadas latviešu meža dēlu stāstīt par sevi.

1872.gada 23.novembrī Jelgavā kārts šūpulis vēlākajam pasaules jūru klejotājam. Jaunības gadi paiet Vecsaulēs pagastā.-1891.gadā uz kāda latviešu burē - nieka sastopam jaunu matrozi Jāni Jankovski.Nodzeltējušas fotografijas nevil - jaunais jūrnieks ,kura kuģis avarē jau pirmā braucienā , ir pats mājas tēvs Johns Jones.-Pirmā avarija pie Anglijas krastiem neattur Jonesu no jūras vilinājuma. Sākas tālu ceļojumu un piedzīvojumu laiks.Pēc Kubas salas gadiem Jones nonāk Savienotās Valstīs:Pirmie sākuma gadi nav ieglī. Latviešu saime Nujorkā ar katru gadu top prāvāka. Organizējas pirmās latviešu biedrības un preses izdevumi.Visur rosīgi līdzdarbojas arī Jones. Tā Jonesa aicināti Nujorkas latvieši 1902.gadā dibina palīdzības biedrību Auseklis . Šī tautiskā organizācija gadusimtena sākumā ,vairākus gadus pulcēja Nujorkas nacionālos latviešus.- Sākari ar dzimteni Jonesam nepārtrūkst arī svešumā esot.Tādēļ nav brīnums, ka līgavu viņs lūkojas Zemgales laukos.

1898.gadā Nujorkas latvieši ir liecinieki Jonesa un zemgalietes Olgas Brencis laulībam:Latviskā neatlaidībā Jones pratis sev nodrošināt pārtikuša pilsoņa dzīvi - viņš ir pārvaldnieks kādā no Nujorkas bagātnieku klubiem. Varētu sākties mierīgs dzīves posms , bet vētras putnu vilina jauni piedzīvojumi, jauna zeme - tā ir Kanada.- Vai stāstīt par simtām judžu ceļojumu pašbūvētā plostā pa mežonīgo rietumu upēm ? Vai stāstīt par trapera , zvejnieka, kontraktora un kara jūrnieka piedzīvojumiem ? Tas ir garš stāsts . Ilgas pēc sava stūriša, sava kaktiņa zemes kādreizējo kalpa zēnu atved Kanadas rietumos , kur Albertas provincē , pie Sālu ezera viņš mūža mežā uzsāk līdumnieka gaitas.- Četrdesmit divu gadu ilgā cīņa mežs ir atkāpies latvieša darba priekšā.- Šeit izauguši un strādājuši Jones tēva pieci bērni. Tagad ģimenes vecajā ligzdā, pie tēva saimniecību vadīt, palicis tikai dēls Edvards.Parējie sākuši savas dzīves gaitas, un tikai svētku dienās dzimtā sapulcējas tēva sētā.Tad skan bērnubērnu čalas un smiekli.

Mūža vakarā Jones tēva domas un darbs ir veltīti nesavtīgai cīņai par tautu un Latviju. Viņš nenogurīgi raksta Kanadas valdības iestadēm un presei par mūsu taisno lietu. Tāpat nav otra atsaucīgāka palīdzētāja mūsu trimdiniekiem darba un patvēruma sameklēšanā.Šim sirmajam vīram vairāk kā simts tautieši var būt pateicīgi par sagādāto iespēju izkļūt no Vacijas. Un emigracijas jautājums vēl arvien tik sarežģīts, ka bieži brīdī , kad liekas , ka viss būtu labi nokārtots - viss kādreiz jāsak atkal no gala.

"Ir tik smagi ap sirdi , ka nevaru visiem palīdzēt" saka šis krietnais latvietis" Es neesmu nedz bagāts vairs ,nedz arī turīgs. Un lūgumu ir tik daudz, bet mēs Kanadā vēl tik maz "

Redzu starp vēstulēm aploksni pilnu Care pacinu sūtījumu kvitējumiem. Zinu , ka griba palīdzēt mazināt bēgļu postu ir prasījusi personīgu atteikšanos šim vīram.

"Iespēju robežās es daru un darīšu . . ." viņš pamanī - jis manu aploksnei pievērsto skatu , steidzīgi no - slēpj atvikně atsaucīgās sirds mēmos liecinieklus .- Kad Dobelis stāsta par saviem apmeklejumiem valdības iestādēs , par sarunām ar eventuelliem bēgļu darbadevejiem - es redzu , ka trimdinieku ceribas uz Kanadas latviešu atbalstu ir lemtas piepildīšanai .- Par katru panākumu Jones tēvs no sirds priecājas . līdz , bet katrai neveiksmei tūliņ meklē padomu kā to novērst.- Nejauši iedomājos neaugligos politiskos strīdus latviešu bēgļu vadoņu starpā Eiropā. Cik gan daudz būtu panākts , ja neauglīgajiem strīdiņiem izpaliekot , būtu valdījis saprašanās un lietiška darba gars.

Runājam par mūsu laikrasta izdošanu - "Es būšu vienmēr ar jums!" sirmais Jones tēvs mums solās "Iesim kopā ar visiem.Tikai ar komunistiem mums nebūs pa ceļam. Tie ir pret Dievu un pret mūsu tautu " - Dārgais laiks tuvina mūs skiršanas brīdim.Viss , kas šodien pārspriests un pārrunāts kalpos turpākam darbam.

"Būtu es jaunāks un veselāks, varētu vairāk nākt talkā." skiroties aplecina vecais latviešu ozols "Bet domās un sirdī es būšu pie mūsu kopējas lietas.Lai Dievs jums palīdz".

Laiva jau atrodas ezera vidū , bet krastā, mazā namiņa priekšā, mums ardievas vēl ilgi māj Kanadas vecais latvietis - meža dēls Johns Jones.

Jones tēva mūžs un darbs ir labākā liecība , kā arī svešuma celus staigājot, īstens latvietis var kalpot tautai un tēvzemei.- Saglabāsim arī mēs jaunie tik - pat dedzīgas sirdis mūžigai Latvijai.

A.K.

TIEŠĀ APRŪPE JĀTURPINA

(Noslegums no 3.lpuses)

Jurjoņan brigādes

Ipatnējā darbā iesaistīti vairāk kā 100 tautiešu pie Canadian Pacific un Canadian National Railway sabiedribām kā skrejošo remonta brigažu strādnieki-Atalgojums 60 centu stundā , bet darba laiks nav noteikts. Skrejošai brigādei jābūt klāt visur ,kur uz sliežu cela satiksmē radušies kādi traucējumi vai jāizdara kādi labojumi. Dzīvo šie mūsu vīri vārda tiešā nozīmē uz ritenjem - vagonā.Šodien te , bet rītu tur - tāda ir brigādes dzīve. Darbs nav smags.

Par to ,ka šajā nozarē iesaistīti tik daudzi mūsu tautieši , jāpateicas latviešu draugam Mr.F.Welch, Pēdējais vēlētos dot darbu vēl jauniem emigrantiem, bet kāds pavasarī notikušais starpgadījums, kur mūsu zēni ,neizprotot darba saistības , attēicās no paredzētā darba , tagad kavē šo vēlējumu piepildīt . Šis gadījums rāda cik ļaunas sekas var būt vienam nepārdomātam solim. To jaievēro visiem: vienmēr izpildīt rīkojumu un tikai tad,ja liekas , ka nodarīta pārestība meklēt taisnību.Nav jāaizmirst , ka Kanadā ir daudzi ,kas to vien gaida , lai rastos iemesls Baltiešu bēgļu emigracijas apturēšanai.Komunistu kūdītāji nav reti viesi darba vietās, tomēr viņu melīgajai propagandai nav nekādu panākumu.

TIEŠĀ APRŪPE JĀTURPINA

Personigās pārrunas , domu izmaiņa kā arī paskaidrojumu sniegšana darba un sadzīves jautājumos jaunajiem emigrantiem ir vairāk kā nepieciešami. Jācer , ka ar mūsu laikraksta iznākšanu varēsim rast ciešāku kontaktu ar visiem tautiešiem šajā kontinentā. Tāpat jācer ,ka ciešā sadarbībā ar visām šejienes latviešu organizacijām ar laiku radīsies iespēja noorganizēt regulārus apmeklējumus jauno emigrantu darba vietās.Te japiezīmē, ka,lai notiktu pirmais brauciens, bija jātērē personīgi līdzekļi un laiks.

Ar Skrejošās brigādes vīriem pie viņu ripojošās mītnes.

BEST COPY

Halifaksas ostā

Desmit dienas mūs šūpojis okeans.Zeme! Mēs steidzamies uz klaja.Jā, tur apvārsnja malā redzams krasts Zeme kur mēs vadīsim dienas varbūt, gadus līdz Latvija sauks mūs atpakaļ.

Kad kuģis beidzot pietauvojas Halifaksas ostas pāļiem, mēs krastmalā skatiem meklējam Marisu Vētru Bet krastā tikai daži strādnieki.

"Šito nolaidību !" diezgan dusmīgi saka kāda meiča. "Visus viņš var sagaidīt, bet mums pretī atnākt nevar.Man bija jānodod tik daudz sveicienu un vēstuļu."

Pienācis brīdis atstāt kuģi-Šie pirmie soļi uz Kanādas zemes iezīmē jaunu posmu mūsu dzīvē.Apklusušas čalas un smiekli:Sēžam emigrācijas iestādes gaišajā telpā.

Tautietis man blakus ir precējies.Droši vien viņa domas tagad kavējas pie mīļajiem Vāczemē.Kā gan citādi,lai izskaidro viņa rokās tik bieži redzamos mazās meitenītes un paskumjās dzīves biedres attēlus. Viņs man rāda bērna rokas vilktās rakstu zīmes attēla mugurpusē:Milo tētiņ, Tu mūs neaizmirsti. Lai Dievinš Tevi pasargā.-

Miklums zogas vīra acīs un viņš man jautā:" Ko gan mēs latvieši esam nogrēkojušies , ka Dievs tik smagi mūs pārbauda ? "

Pienākusi mūsu kārta stāties emigrācijas ieredņu priekšā.Formalitates kārtojas ātri un vienkārši.Zīmogs mūsu dokumentos liecina , ka neesam vairs DP, bet jaunie kanādieši. Pavirša muitas kontrole. Tā jau nav nekāda kontrole , jo ierēdnes darbs aprobežojas ar pāris laipnības frazem un panākumu vēlējumu mūsu turpmākās gaitās.

Turjau arī nāk Mariss Vētra. Viņs gaidījis mūs stacijā .

Brīdi vēlāk Vētra jau mūsu pulciņa ielenkumā.Jautājumu ir tik daudz un katram viņš grib rast pareizo atbildi vai uzmudinājumu . Mūs interesē darba apstākļi, izpelņa , dzīves dārdzība - nu viss , kas vien var interesēt svešnieku .

"Katrs, kas darba nebaidīsies būs laimīgs"ir Vētras domas ."Kanādā ir viens likums, ko ieverojot jums labi klāsies.Cienī tu citus, tad arī citi tevi cienīs."

Kādas kristīgas labdarības biedrības dāma atnesusi mums Kanādas kartes. Mēs meklējam tajās savas jaunās dzīves un darba vietas.-"Gandrīz uz paša Ziemelpola"smejas zeltraču grupiņa, kas brauks uz Jukonu."Bet toties pelnīsim vairāk kā dolaru ik stundu."zēni gandrīz lielīdamies piebilst.

Steigā rakstām pirmās rindas piederīgajiem un draugiem Eiropā.Bet tad mēs atceramies , ka mums nav nekenta kabatā- kā gan lai iegūstam nepieciešamās markas

Tas ir Vētra , kas stacijas stūrītī, pie bagažas telpas,atvēris mazu provizorisku pasta kantorīti

"Dodiet tik šurpu!Es nosūtīšu"viņš markas lipinādams mudina kautrīgakos . Tad ierodas ari Gotšalku pāris ar mazo dēlēnu un Brilts:Kas gan to būtu domājis,ka šodien te satiksies tik daudz vecu draugu

"Laimīgu ceļu un izturību" mums vilciena kāpjot novēl Mariss Vētra."Paldies par sirsnigo uzņemšanu Halifaksā! "mēs saucam pretīm nakts tumsā.Zinam ,ka šonakt Vētra vēl ilgi sēdēs pie sava darba galda,lai turpinātu pasākto darbu tautiešu labā.

Vilciens sāk joņojumu uz rietumiem.Uz jauno darbu un dzīvi.

Alf.Ķegumnieks

Laikraksta "Brīvais latvietis" redakcijai

Suminu pionierus!

Nacionāls cīņas laikraksts mūsu neatkarības atkarošanai,tautas dzīvibas saglābašanai,tāpat mūsu kultūras sargāšanai Jums,Amerikas latviešiem , vairāk nepieciešams kā maizes rieciena biezums.
No šī ceļa , sākuši vagu dzīt ,Jūs pirmie pionieri , nenovirzaties un atstājat ārpusē ikvienu nogrupējumu jebšu partiju politiku.Ikviens novirziena zīmogs, ja tas būs manams laikrakstā, Jūs lēnām ieraus polēmiku dubļu mārkā. Ejiet uz priekšu bez šaubīšanās - latviešu dvēseļu daudzums Jūs noteikti gaida.
Ar prieku uzņemos redaktora pienakumus Zviedrijā un esmu parliecināts , ka visu trimdā esošo rakstnieku un gara darbinieku atbalsts Jums nodrošināts.

Dievpalīgu visiem!

Andrejs Eglītis
Stockholmā, 1948.gada
6.junijā.

CILDENS PIEMĒRS

Par Nujorkas latviešu baptistu draudzes cildenu piemēru bēgļu bērnu atbalstīšanā, liecina mums piesūtītā vēstule no kādas nometnes angļu zonā Vacijā.Tajā sarp citu teikts:
Esam ļoti pateicigi mācītajam Ad.Eglīša kungam un Nujorkas latviešu baptistu draudzei.Brīdi,kad mūsu bērni pārtikas trūkumu sajuta vissāpīgāk pienāca draudzes locekļu sūtītās pārtikas paciņas.
Cik priecīgi par saņemtajiem Care sainīšiem bija mazais Andrējs , Irēna ,Jurītis,Baiba, Inta,Zīlīte un Jānītis to nemaz nevar vārdos izteikt.Arī vecāki nevarēja valdīt pateicības asaras.Bērni tūliņ rakstīja pateicības vēstules un gatavoja sīkas dāvaniņas jaunajām Amerikas krustmātēm un labajam krusttēvam māc.Ad.Egliša kungam
Palīdzība vēl arvienu ļoti nepieciešama Irenei Mežāls, jo meitenes abi vecāki jau ilgāku laiku slimo ar plaušām un atrodas slimnīcā .

GAISA PASTS NO VĀCIJAS

Ar šo mēnesi gaisa pasta vēstules iespējams sūtīt arī no Vācijas. Pret 2 Starptautiskiem pasta atbildes kuponiem katrā pasta kantorī var saņemt vienu gaisa pasta vestuli (Air Letter) . Sūtiet no šejienes saviem piederīgiem un draugiem starptautiskos atbildes kuponus un vēstules no Eiropas jūs saņemsiet pa gaisa pastu 4 līdz 6 dienās. x x x

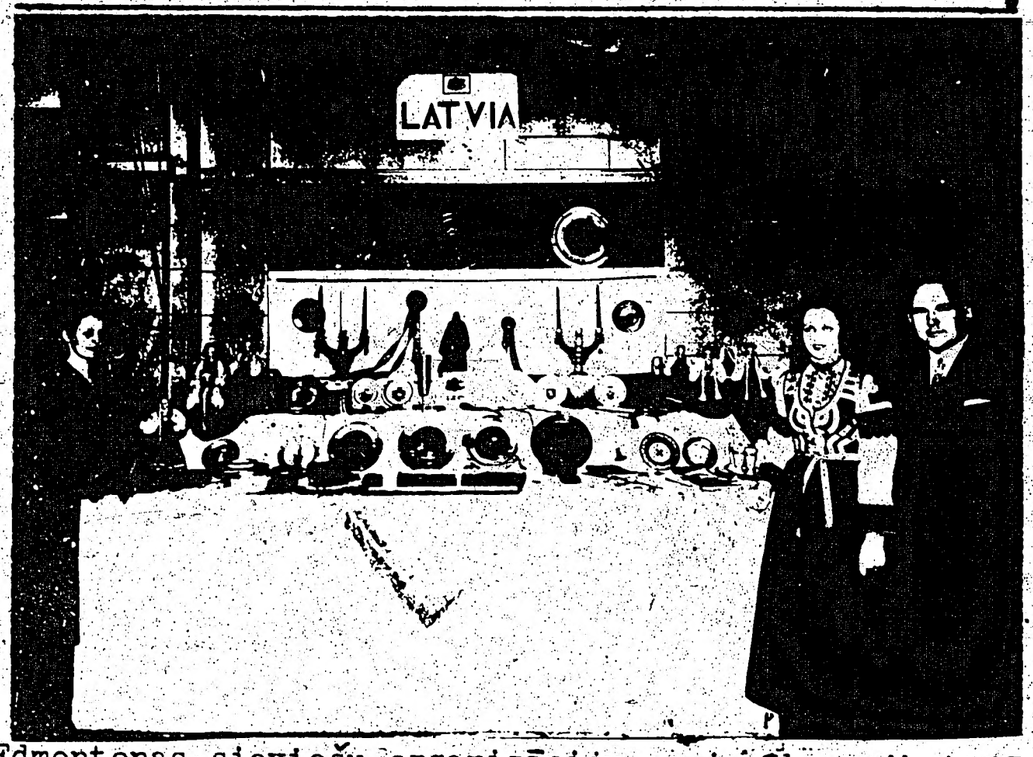

Edmontonas sieviešu organizāciju apvienības rikotajā Tautu festivalā-izstadē šogad pirmo reizi piedalījās arī Rietumkanādas latvieši. Divdesmit tautu vidū Latvijas novietne guva lielāko uzmanību un atzinību . Par to pateikties varēja bagatīgajam daiļamatniecības izstrādajumu klāstam. Eslingenas ,Mērbekas un Lībekas sudrabkaļu darinājumi, krasnie latviskie rokdarbi , koka, ādas un keramikas izsrādajumi kā arī tautiskās lelles - viss tas liecināja par latviešu trimdinieku spējām:Divās dienās skati apmeklēja pāri par 10.000 skatītāju.Mūsu novietnē ilgāku laiku uzkavejās arī vairāki valdības locekļi, pie kam viņu atzinīgos vārdus plaši atreferēja visi laikraksti. Edmontonas latviesu biedriba "Imanta"ir ļoti pateicīga mūsu tautiešiem - daiļamatniekiem Vācijā.Tāpat pateicība pienākas tautietēm V.Beķera,I.Dobeļa unH.Vanaga kundzēm par darbu skati sakārtojot.

ABONEMENTA PIETEIKUMS

The Editor ," FREE LATVIAN"
9536 - 107 A Ave.
Edmonton,Alta.,Canada

Ar šo nosūtu $___abonementa maksājumu un lūdzu piesūtīt man laikrakstu "Brīvais latvietis" 1 gadu/ ½ gadu
Laikrasta mērķu sekmēšanai pievienoju ziedojumu $____ apmērā.
Vārds un uzvārds_____
Adrese_____

Abonementa maksa par gadu $ 5,pusgadu $3

AVAILABLE

Izmantot katru iespēju

(turpinājums no 1.lp.)

pieciešamos priekšnoteiku mus savu piederīgo materi ālās eksistences nodrošinā šanai. Izšķirties par savu mīļo atstāšanu,lai dotos pāri okeanam ir ļoti smags jautājums.Tomēr jāsaka, ka pirmie precētie , kas ierādušies Kanāda savu soli ne nenožēlo.Viņi zina, ka mīļo ierašanās šeit ir tikai zināma laika jautajums.Pāris mēnešos vai pusgadā ģimenes būs šeit. Ģimenes gādieka sūtītās pacinas nodrošinās labāku uzturu Vācijā palikušai ģimenei. Kad piederīgie būs ieradušies šeit,tad varēs domāt par citu rādu un draugu izprasīšanu.Zinu gadījumu,kur kāds jaunie - braucējs gada laikā izsaucis piecus tautiešus.Radinieki iecelošanā bauda atvieglinājumus, bet aicinātājam jārupejas par ceļa naudu un dzīvokli. Šis ir reālākais un drošākais iecelošanas ceļs:Rads-radam, draugs-draugam palīdzot .

Plaši izplatīts uzskats mūsu bēgļu starpā, ka pietiek tikai sadabūt darba devēju, lai ceļs uz Kanādu būtu jau brīvs.Atsevišķi enerģiski tautieši arī pūlas ,lai sameklētu bēgļiem šādus darba devējus.Bijuši arī pā - nākumi , bet grūtību ir ļoti daudz.Saimnieciskai dzīvei svarīgākajās nozarēs strādniekus darba devējiem apgadā valdība pati.Katrā atsevišķā gadījumā sameklētajam darba devējam strādnieka ievešanai jāizprasa nevien iecelošanas atļauja , bet arī jāsedz visi ceļa izdevumi un jārūpējas par dzivokli.

Mēs visvairāk esam ieinteresēti darba piedāvājumos lauksaimniecībā.Šī ir vienīgā iespēja iecelot slēgtām ģimenēm.Arī valdība šo akciju atbalsta.Tā patlaban noslēgumam tuvojas sarunas par laukstrādnieku ceļa izdevumu segšanu.Paredzams,ka šai gadījumā jūras ceļu segs IRO, bet zemes-valdība. Tas padarīs fārmerus daudz atsaucīgākus darba spēka pieprāšīšanā,jo darba roku trūkums ir nenoliedzams.Ari te nav jāaizmirst ka vajadzīgi tikai lauk - strādnieki , ne speciālisti

Šejienes latviešu organizācijas sarunās ar valdības iestadēm cenšas darīt visu , lai panāktu mūsu trimdiniekiem labvēlīgākus iecelošanas noteiku - mus. Tā paredzētais visu Kanādas latviešu delegācijas apmeklējums pie Federalās valdības , cerams, ; dos tālākus panākumus: Ja ievēro tiešo sarunu un personīgā kontakta priekšrocības, tad šādas delegācijas organizēšana ir ne - atliekama.

Vairums mūsu tautieši Eiropā klusibā cer ierodoties Kanādā atrast darbu tūliņ ierastā arodā. Tas nebūs iespējams - šie sapņi jāizkliedē:Kanādai ir nepieciešami strādnieki- melnā darba darītāji. Jāsāk arī šeit no pašas apakšas.Retie gadījumi, kād izdodas tūliņ atrast darbu savā specialitātē ir tikai izņēmumi.

Pareizi dara bēgļi , kas jau Vācijas nometnēs pārskolojas praktiskiem ārodiem.-Tomēr daudzi darītu pareizāki ,ja macītos metinātāja, mūrnieka,galdnieka vai namdara amatu , nevis izvēlētos masiera , šofera vai daiļamatnieka profesijas.

Tautieši Eiropā, lai nebaidas upuru un grūtību kādi neizbēgami katru jaunu dzīves posmu sākot. Negaidiet izdevīgākus emigrācijas noteikumus - izmantojat katru jau radušos iespēju .

Ceram , ka beidzot noorganizētā Latviešu Nacionālā Padome būs labs padomdevējs visiem trimdiniekiem. Mūsu vienotā balss droši atradīs dzirdigākas ausis un atsaucigākas sirdis.

A.Ābele

Latviešu zeltrača noslēpumainā gala

Visas Ziemeļontario zelta raktuves satraucis noslē - pums, kas klāj Central Patricia's zeltrača-latvieša Imanta Vītola nozušanu.

Imants Vītols Kanādā ieradās s.g.marta vidū.Kopā ar trijiem citiem tautiešiem viņš atrada darbu Cent.Patricia zelta raktuvēs.Mācekļa gaitām paejot, Vītols ātri tika darbā uz priekšu.Aprīļa beigās viņš strādāja jau pie galvenā celtņa. Ar darbu un dzīvi raktuvēs Vītols bija ļoti apmierināts. Saticīgās dabas dēļ bija ieguvis nedalītas veco kanādiešu - darba biedru simpatijas.Mazajā latviešu pulciņā valdīja īsts saderības gars.Imanta sapnis bija sapelnīt raktuvēs naudu , lai varētu studēt kādā Kanādas Universitātē. Stāstīja arī par nodomu aicināt uz Kanādu līgavu Dainu.

Nevienam nevarēja ienākt neprātā , ka 8.maija vakarā viņu redzam pēdējo reizi . Šai dienā Vītols pēc darba aicināja pārējos tautiešus līdz uz klubu drusku izklaidēties.Lai gan visur vienmēr gājām kopā,šoreiz no - guruma dēļ atrunājamies un Vītolam vajadzēja iet vienam.

Pāris stundas pasēdējis pie alus glāzes, Vītols kopā ar dažiem darba biedriem no restorāna aizgājis vēl piedalīties kādā mājas partijā. Pēc pusnakts atvadījies un teicies ejam mājās. No šī brīža Vītolu neviens vairs nav redzejis.- Sākās Vītola meklēšana.Policija ar raktuves strādniekiem pārmeklēja visu apkārtni, bet neatrada ne mazākās pēdas.Tad talkā aicināja arī indiaņus Viss bez panākumiem.Tāpat panākumus nedeva upes pārmeklēšana.Upe nav plata , bet strauja. Visapkārt C.P. ielenc meži, purvi un ezeri.Neviens ceļs mazo zeltraču pilsētiņu nesavieno ar ārpasauli. Vienīgā izklūšana no šejienes ir lidmašinā no lidlauka.Imanta Vītola meklēšana turpinājās divi nedēļas .Šodien Central Patricia neviens vairs nešaubas par Vītola nāvi.Neatbildēti jautājumi ir: kad, kā ,kur un kapēc Imants Vītols atradis savu galu? Nelaimes gadijums , slepkavība vai pašnāvība ? Varbūt , ka laiks reiz izliedēs noslēpumainības plīvuri , kas sedz Imanta Vītola noslēpumaino galu.

Imants Vītola bija dzimis 1922.gadā Rigā.Vina tēvu 1941.gadā deportēja uz Sibiriju.1943.gadā Imants beidzis Jelgvas skolotāju institūtu. Pēckara posmā , nokļuvis Vācijā,darbojās kā skolotājs Neuštadtes nometnē.Būdams ļoti muzikāls, pievienojās latviešu dubult kvartetam " Kuršu vīri",ar kuru koncertēja visās angļu zonas nometnēs.

Vītols bija apdrošinājis dzīvību par $1000 , kurus saņemt pilnvarota Imanta radiniece Polerubes kundze Dānijā.

Ar Imantu Vītolu Kanādas latvieši zaudējuši krietnu tautieti., bet mēs Cent.Pat pulciņš - sirsnīgu draugu un gaišu darba biedru. K.L.

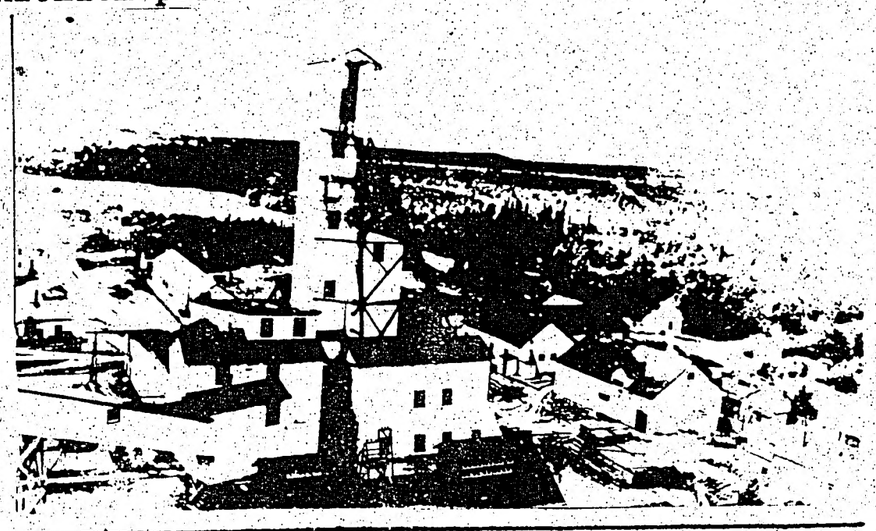

CENTRAL PATRICIA

Ontario ziemeļos,

zelta raktuves kur notikumi risinājās.

LATVIEŠI ŠĶĒRSOS OKEANĀ

Politiskajiem mākoņiem arvien vairāk sabiezējot, nedrošība un bailes pieaugarī Zviedrijas latviešos.Runas par gaidāmo karu nerimstas. Zviedru valstvīri gan deklarējuši, ka arī trešajā pasaules konfliktā Skandinavijas valstis cerot saglabāt tradicionālo neitralitāti , bet tam lāga netic ne zviedri,un ne pavisam ne baltiešu bēgļi. Ja dzelzs aizkars nolaistos pār zviedru zemi , tad latviešu likteņis te būtu apzīmogots.

Tās ir bailes par kailām dzīvībām, kas mudina ātstāt citādi viesmīlīgo un bagāto Zviedriju.Daudzi meklē izceļošanas papīrus uz Dienvidamerikas valstim,bet uznemigākie vēl šovasar mazās laivās šķersos okeanu, lai atrastu patvērumu Ziemeļamerikā. Ne mazāk kā trīs laivas patlaban jau gatavojas bīstamajam ceļojumam . Sievietes un bērni ir okeana šķērsotāju vidū. Pasaules uzmanība no jauna būs pievērsta šiem politiska - jiem bēgļiem, kas savas dzīvības liek kīlā par iespeju nokļūt brīvā un drošakrasta

„BRIVAIS LATVIETIS"
IZNĀK 2 REIZES MĒNESĪ
NOKĀRTOJAT JAU ŠODIEN ABONEMENTA MAKSU.
ATSEVIŠĶA NUMURA CENA 25 CENTI .

Līgo svētkos

Rietumkanādas latvieši šogad aicināti piedalīties kopējos Līgo svētkos.-Tā kā Līgo diena iekrīt darba dienā , tad sarīkojums nolikts uz nākamo setdienu t.i.26.jūniju. Līdzdalība jāpieteic līdz 24.jun Edmontonas latv. biedrības sekretāram H.Vanaga kundzei.Dalības nauda $ 7 no personas.- Sarīkojums notiks apm. 50 jūdzes no Edmontonas , T.Pētersona farmā.Izbraukšana 26.jūn. pulkst.3.p.p. no 9536 - 107 A Ave., Edmonton

Latviešu grāmatnica

Ar s.g. 10.jūniju darbu Edmontona uzsāk Amerikas latviešu grāmatnica.Jaunais pasākums bez latviešu daiļliteratūras, angļu valodas mācības grāmatam un vārdnicām tautiešiem piedāvā arī latviskas piemiņlietas. Latviskās sudraba rotas , koka izstrādājumi,audumi un tautiskas lelles nāk no Eiropas bēgļu nometnem. Visu gramatnicai domāto korespondenci lūgums adresēt: Amerikas Latviešu grāmatnīcai,9536-107A Ave. Edmonton, Alta , Canada.